

národní
úložiště
šedé
literatury

Vědo, tady veřejnost, otevřete!

Simandlová, Tereza
2012

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-127013>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci
3.0 Česko

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 25.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

**NEJVĚŠÍ VĚDECKÝ FESTIVAL
V ČESKÉ REPUBLICE**

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY

**TÝDEN VĚDY
A TECHNIKY**

12.

www.tydenvedy.cz

**1.-15. 11.
2012**

ENERGIE VĚDY

*přednášky / dny otevřených dveří / výstavy / vědecké kavárny / semináře
promítání filmů / workshopy / technické vynálezy / soutěže a kvízy
vědecké experimenty / panelové diskuze / exkurze / on-line přenosy*

*Praha, Brno, Ostrava, České Budějovice, Plzeň, Olomouc, Hradec Králové
Liberec, Pardubice, Jihlava, Ústí nad Labem, Zlín, Karlovy Vary*

Vědo, tady veřejnost, otevřete!

Tereza Simandlová | @kliste

odd. digitální Národní technické knihovny

Týden vědy a techniky v NTK, 12. listopadu 2012

NTK

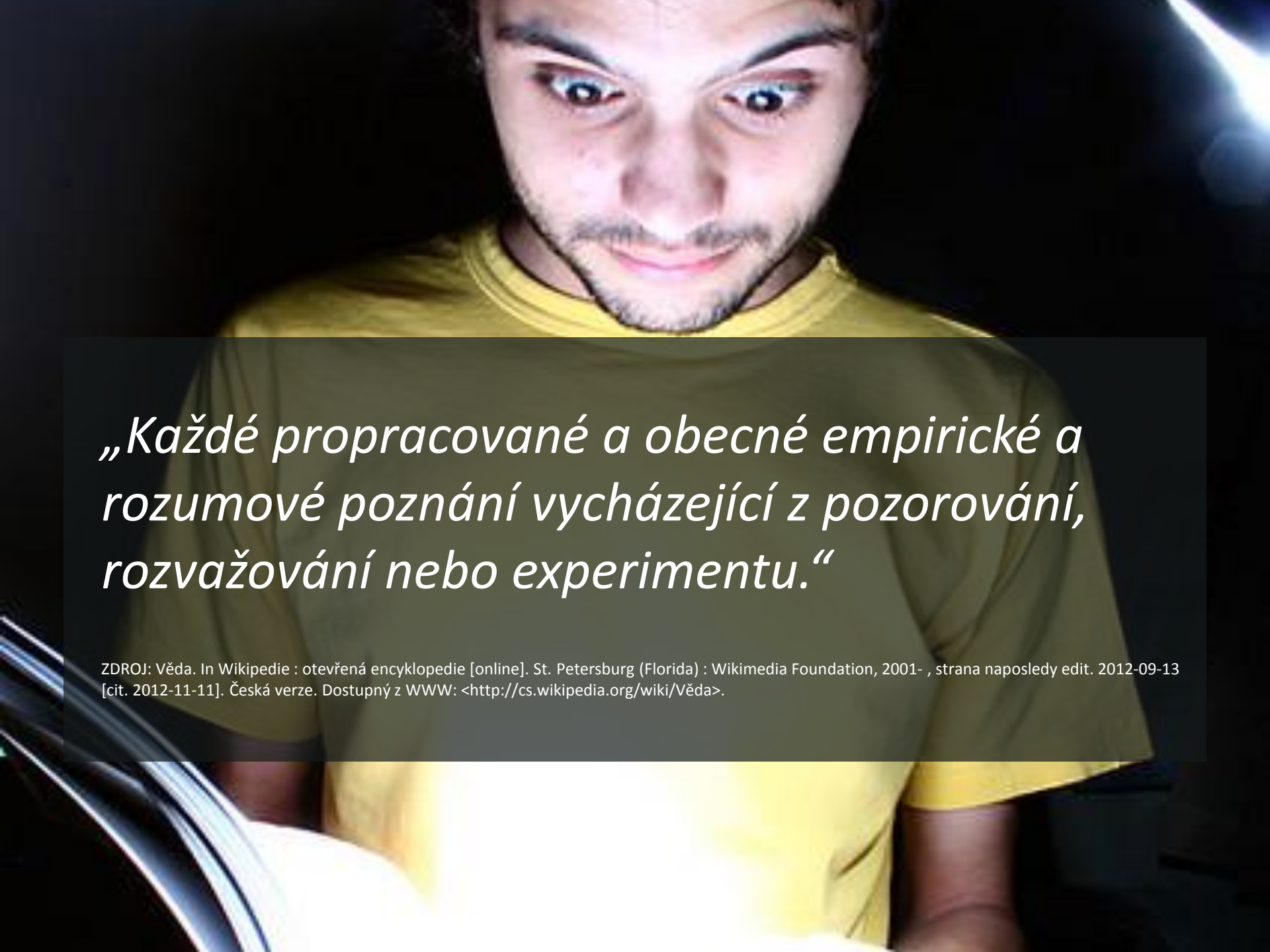
50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Co je věda?

A close-up photograph of a man with a beard and intense expression, looking down at a book. He is wearing a yellow t-shirt. The background is dark, and there is a bright light source in the upper right corner, creating a lens flare effect. The text is overlaid on a semi-transparent dark grey box in the center of the image.

„Každé propracované a obecné empirické a rozumové poznání vycházející z pozorování, rozvažování nebo experimentu.“

ZDROJ: Věda. In Wikipedie : otevřená encyklopedie [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001- , strana naposledy edit. 2012-09-13 [cit. 2012-11-11]. Česká verze. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Věda>>.

Jak se dělá věda?

Cyklus vědecké komunikace:

- ↓ Studium příprava ←
- ↓ Výzkum, měření, závěry
- ↓ Patentování a publikování
- ↓ Citace, impakt, hodnocení
- ↓ Rešerše, literatura →

ZDROJ: Svoboda, Martin. Open Access: proč a jak? In *Open Access aneb Open your mind! 2012* [online]. Praha : NTK, 2012-10-24 [cit. 2012-11-06]. Dostupný z WWW: http://repozitar.techlib.cz/record/477/files/idr-477_1.pdf.

Vědecká komunikace

Jde ruku v ruce s vývojem vědy.

Způsob výměny vědeckých informací a poznatků mezi členy vědecké komunity, případně lze cílovou skupinu rozšířit a zobecnit na celou společnost.

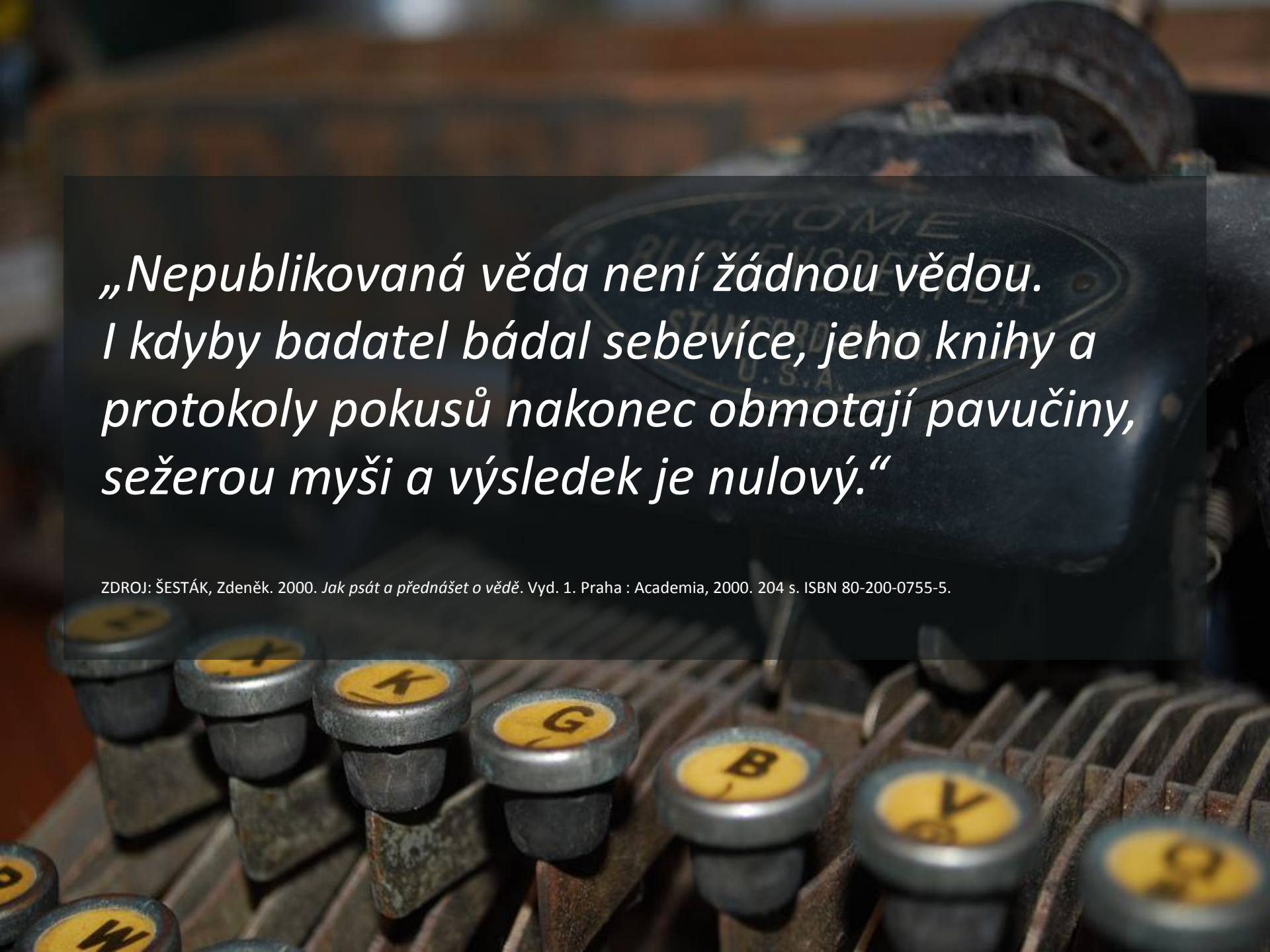
17. století - první vědecké časopisy

70. léta 20. století - první databáze

80. - 90. léta 20. století – Internet

An open book is shown from a high angle, lying flat. The pages are aged and yellowed. The left page contains a dense block of text, while the right page features a large, bolded section of text. The book is set against a dark, almost black background, which makes the light-colored pages stand out. The lighting is dramatic, highlighting the texture of the paper and the edges of the book.

Publish or Perish!

A close-up photograph of a vintage typewriter keyboard. The keys are dark grey with yellow circular labels on top, each containing a black letter. The letters visible include 'K', 'G', 'B', 'V', and 'W'. The typewriter body is dark and has some faint text on it, including 'HOME' and 'U.S.A.'. The background is blurred, focusing attention on the keys.

*„Nepublikovaná věda není žádnou vědou.
I kdyby badatel bádal sebevíce, jeho knihy a
protokoly pokusů nakonec obmotají pavučiny,
sežerou myši a výsledek je nulový.“*

ZDROJ: ŠESTÁK, Zdeněk. 2000. *Jak psát a přednášet o vědě*. Vyd. 1. Praha : Academia, 2000. 204 s. ISBN 80-200-0755-5.

Tradiční (konzervativní) přístup

Publikování v recenzovaných časopisech s uzavřeným přístupem.

Probíhá zde dvojitá platba – nejdřív platíme vědce, potom platíme za přístup k informaci.

Platím. Kde jsou výsledky?

Veřejné finance (především základní výzkum)

Soukromé finance (aplikovaný výzkum,
inovace)

Otevřený (alternativní) přístup

Open Access (OA, otevřený přístup) je modelem vědecké komunikace, který zajišťuje trvalý, okamžitý a bezplatný přístup k výsledkům vědy a výzkumu na Internetu.

OA otevírá vědu nejen ke čtení, ale i k (znovu)užití.

Existují dvě cesty otevřeného
přístupu...

Zlatá cesta / Gold Road

Cesta publikování v otevřených časopisech

Otevřené časopisy:

- časopis s úplným otevřeným přístupem
- hybridní časopis
- časopis s pozdrženým otevřeným přístupem

Zelená cesta / Green Road

Cesta ukládání publikací do digitálních repozitářů (autoarchivace)

Kde autoarchivovat:

- Institucionální repozitáře
 - Oborové repozitáře
 - Multioborové repozitáře
 - Repozitáře poskytovatelů dotací (Funders repositories)
- (Datové repozitáře, www stránky, profily na soc. sítích)

Výhody otevřeného přístupu

Vědcům

- zvyšuje citovanost a prestiž
- pomáhá popularizovat jejich obor, projekt...

Studentům/veřejnosti

- zvyšuje úroveň studia/práce
- usnadňuje přístup ke kvalitním informacím

Vydavatelům

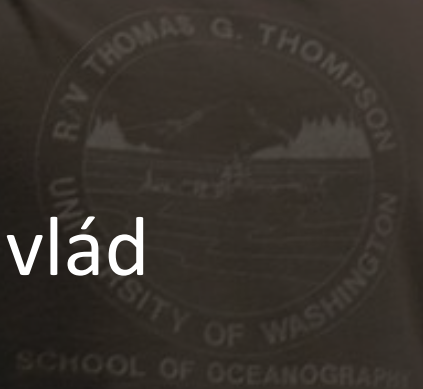
- rozšiřuje okruh čtenářů
- zvýšením citovanosti článků zvyšuje impakt faktor

Nevýhody otevřeného přístupu

Nízký impakt faktor otevřených časopisů

Nedůvěryhodnost informací

Neochota ze strany vědců, institucí, vlád

Dveře ke zlaté cestě

Directory of Open Access Journals

8 340 časopisů → 4 115 časopisů
prohledatelných na úroveň článku
→ 923 403 článků

www.doaj.org

Dveře k zelené cestě

OAISTER: <http://oaister.worldcat.org/>

DRIVER: <http://search.driver.research-infrastructures.eu/>

OpenAIRE: <http://www.openaire.eu/cs>

CORE: <http://core.kmi.open.ac.uk/search>

BASE: <http://www.base-search.net/>

Na svém písečku

OpenDOAR: <http://www.opendoar.org/>

ROAR: <http://roar.eprints.org/>

Disciplinary repositories :

http://oad.simmons.edu/oadwiki/Disciplinary_repositories

Akademické sociální sítě

A complex network graph with numerous nodes and edges, rendered in a light blue color against a black background. The nodes are small dots, and the edges are thin lines connecting them, forming a dense, interconnected web of relationships.

ResearchGate: <http://www.researchgate.net/>

Mendeley: <http://www.mendeley.com/>

Academia.edu: <http://academia.edu/>

Open Access v NTK

<http://openaccess.techlib.cz>

Volné zdroje: <http://www.techlib.cz/cs/288-volne-zdroje/>

SCOAP³: <http://scoap3.org/>

OAWeek

- Seminář Open Access aneb Open your mind
- #OACube

"Students are not the juniors... They are the future seniors." #berlin10sa" @helignews

DĚKUJI ZA POZORNOST!

NTK

50°6'14.093"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

Tereza Simandlová | @kliste
tereza.simandlova@techlib.cz

odd. digitální Národní technické knihovny

- [03] kliste, http://klisteci.rajce.idnes.cz/Geneva%2C_den_druhy/#IMG_0392.jpg, CC BY 2.0
- [04] pfv., <http://www.flickr.com/photos/pfv/2739621207/>, CC BY-NC 2.0
- [05] tk-link, <http://www.flickr.com/photos/tk-link/2575598759/>, CC BY-NC-SA 2.0
- [06] specialkrb, <http://www.flickr.com/photos/specialkrb/5853142739/>, CC BY-NC 2.0
- [07] d3bz, <http://www.flickr.com/photos/d3bz/5201490761/>, CC BY 2.0
- [08] albridges, <http://www.flickr.com/photos/albridges/4194750418/>, CC BY-NC 2.0
- [09] waferboard, <http://www.flickr.com/photos/waferboard/4865458351/>, CC BY 2.0
- [10] siddylam, <http://www.flickr.com/photos/siddylam/5493938974/>, CC BY-NC 2.0
- [11] Supernumerario, <http://www.flickr.com/photos/supernumerario/252329931/>, CC BY-NC-SA 2.0
- [12] Laenulfean, <http://www.flickr.com/photos/laenulfean/5943132296/>, CC BY-SA 2.0
- [13] exposedinthedrawingroom, <http://www.flickr.com/photos/exposedinthedrawingroom/425431573/>, CC BY-NC-SA 2.0
- [14] kliste, http://klisteci.rajce.idnes.cz/CajoMir_Fest_2010/#IMG_1859.JPG, CC BY 2.0
- [15] apdk, <http://www.flickr.com/photos/62337512@N00/3958637561/>, CC BY 2.0
- [16] neptunecanada, <http://www.flickr.com/photos/neptunecanada/6151380500/>, CC BY-NC-SA 2.0
- [17] curtsm, <http://www.flickr.com/photos/curtsm/5028997748/>, CC BY 2.0
- [18] iamtheo, http://www.flickr.com/photos/theo_/4973908672/, CC BY 2.0
- [19] Joe Dsilva, <http://www.flickr.com/photos/joedsilva/4698703312/>, CC BY-NC-SA 2.0
- [20] justgrimes, <http://www.flickr.com/photos/notbrucelee/3871188843/>, CC BY-SA 2.0
- [22] opensourceway, <http://www.flickr.com/photos/opensourceway/5537457709/>, CC BY-SA 2.0
- [23] AyelVee, <http://www.flickr.com/photos/tryayel/2660907557/>, CC BY-NC 2.0